

June-July 2022, Volume 17, Issue 2

<https://doi.org/10.22034/IJNR.17.2.18>

Investigating the Relationship between the Use of Social Networks and Social health of Nursing and Midwifery Students in Tehran University of Medical Sciences in 1401

Mahboubeh Rozeh¹, Mostafa Ansari², Zahra Abazari^{3*}

1- PhD student of Islamic Azad University, North Tehran Branch, Tehran, Iran.

2- Master of Information Science and Knowledge (Information Management), Tehran, Iran.

3- Associate Professor, Department of Information Science, Islamic Azad University, North Tehran Branch, Tehran, Iran.

Corresponding Author: Zahra Abazari, Associate Professor, Department of Information Science, Islamic Azad University, North Tehran Branch, Tehran, Iran.

Email: abazari391@yahoo.com

Received: 8 June 2022

Accepted: 21 June 2022

Abstract

Introduction: Today, in addition to the physical and mental dimensions of health, its social dimension is also receiving increasing attention. Social health is the part of an individual's health that emerges in the community. Meanwhile, the use of computer communication is expanding and marks the emergence of a new era in social communication. The aim of this study was to investigate the relationship between the use of social networks and social health of nursing and midwifery students of Tehran University of Medical Sciences.

Methods: This correlational and cross-sectional study was performed on 265 nursing and midwifery students of Tehran University of Medical Sciences. Data collection tools were a three-part questionnaire including personal information, measuring the level of social health and the use of social networks. After data extraction, descriptive statistics such as absolute and relative frequency and statistical tests such as Pearson correlation coefficient in SPSS software version 25 were used to analyze the data.

Results: The results showed that women with 142 people (53.6%) had the highest frequency and men with 123 people (46.4%) had the lowest frequency. Regarding age, the highest frequency was related to the age group between 18-21 (43.4%). Mean and standard deviation of social health scores of the studied units were 90 16 16.3 and mean and standard deviation of social network scores of the research units were 127.7 20 20.2 (total score 196) which shows that the average use of social networks is higher than It was moderate and the social health of the studied units was moderate. The findings also showed that social health has a direct and positive relationship with the use of social networks ($P < 0.05$).

Conclusions: According to the research findings, given the wide level of use of social networks, this opportunity can be used and effective steps can be taken to promote students' social health.

Keywords: Social Health, Social Networks, Nursing and Midwifery Students.

بررسی ارتباط بین استفاده از شبکه های اجتماعی با سلامت اجتماعی دانشجویان پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی تهران در سال ۱۴۰۱

محبوبه روضه^۱، مصطفی انصاری^۲، زهرا اباذری^{۳*}

۱- دانشجوی دکترای علم اطلاعات و دانش شناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال، تهران، ایران.
۲- کارشناسی ارشد علم اطلاعات و دانش شناسی (مدیریت اطلاعات)، دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران.
۳- دانشیار گروه علم اطلاعات و دانش شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال، تهران، ایران.

نویسنده مسئول: زهرا اباذری، دانشیار گروه علم اطلاعات و دانش شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال، تهران، ایران.
ایمیل: abazari391@yahoo.com

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۳/۳۱

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۳/۱۸

چکیده

مقدمه: امروزه علاوه بر ابعاد جسمانی و روانی سلامت، به بعد اجتماعی آن نیز توجه روزافزون می شود. سلامت اجتماعی بخشی از سلامت فرد است که در عرصه اجتماع به ظهور می رسد. در این میان استفاده از ارتباطات رایانه ای در حال گسترش است و به منزله ظهور یک عصر جدید در ارتباطات اجتماعی است. هدف این مطالعه بررسی ارتباط بین استفاده از شبکه های اجتماعی با سلامت اجتماعی دانشجویان پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی تهران می باشد.

روش کار: این مطالعه از نوع همبستگی و مقطعی است که بر روی ۲۶۵ نفر از دانشجویان پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی تهران انجام گرفته است. ابزار گردآوری داده ها پرسشنامه سه قسمتی شامل اطلاعات فردی، سنجش سطح سلامت اجتماعی و میزان استفاده از شبکه های اجتماعی بوده است. پس از استخراج داده ها، جهت تجزیه و تحلیل داده ها از آمار توصیفی نظیر فراوانی مطلق و نسبی و آزمون های آماری نظیر ضریب همبستگی پیرسون در نرم افزار SPSS نسخه ۲۵ استفاده گردید.

یافته ها: نتایج پژوهش نشان داد که زنان ۱۴۲ نفر (۵۳/۶٪) دارای بیشترین فراوانی و مردان با ۱۲۳ نفر (۴۶/۴٪) کمترین فراوانی را داشتند. در رابطه با سن بیشترین فراوانی مربوط به رده سنی بین ۱۸-۲۱ (۴۳/۴٪) بود. میانگین و انحراف معیار امتیازات سلامت اجتماعی واحدهای مورد مطالعه ۹۰±۱۶/۳ و میانگین و انحراف معیار امتیازات شبکه های اجتماعی واحدهای پژوهش ۱۲۷/۷±۲۰/۲ (نمره کل ۱۹۶) که نشان می دهد میانگین استفاده از شبکه های اجتماعی بالاتر از حد متوسط بود و سلامت اجتماعی واحدهای مورد مطالعه در حد متوسطی قرار داشت. هم چنین یافته های پژوهش نشان داد که سلامت اجتماعی با استفاده از شبکه های اجتماعی ارتباط معنی دار مستقیم و مثبتی دارد ($P > 0.05$).

نتیجه گیری: با توجه به یافته های پژوهش، می توان با توجه به سطح وسیع استفاده از شبکه های اجتماعی از این فرصت استفاده کرد و در جهت ارتقاء سلامت اجتماعی دانشجویان گام های موثری را برداشت.

کلید واژه ها: سلامت اجتماعی، شبکه های اجتماعی، دانشجویان پرستاری و مامایی.

مقدمه

روابط اجتماعی شالوده اصلی جامعه محسوب می‌گردد و موجب می‌شود کنشگران با گسترش پیوندهای خود، کنش‌های خود را در ساختار جامعه تسهیل نمایند (۱). همچنین روابط بین فردی بر احساسات افراد و ارتباطات آنها تأثیر می‌گذارد. احساسات یک فرد را می‌توان با حرکات صورت، لحن صدا و وضعیت بدن وی درک کرد (۲). امروزه علاوه بر ابعاد جسمانی و روانی سلامت، به بعد اجتماعی آن نیز توجه روزافزون می‌شود. البته مفهوم سلامت اجتماعی در مقایسه با سلامت جسمانی یا روانی، کمتر آشناست و در عین حال همراه با سلامت روانی و جسمانی یکی از سه ستون مهم تعریف سلامت را تشکیل می‌دهد (۳). سلامت اجتماعی بازتاب شرایط جامعه و محیط پیرامونی افراد است و از عوامل اجتماعی متعددی ریشه می‌گیرد که مداخله در این عوامل فراتر از حرفه پزشکی بوده و حضور جامعه‌شناسان را در این عرصه طلب می‌کند (۴). مفهوم سلامت اجتماعی برای اولین بار در سال ۱۹۷۲ توسط بلوک و بارسلو مورد توجه قرار گرفت. این دو مفهوم سلامت اجتماعی را با میزان فعالیت و عملکرد اعضاء جامعه مترادف دانسته و شاخص سلامت اجتماعی را ساختند. آنان تلاش کردند تا با طرح پرسش‌های گوناگون در ابعاد جسمی، روانی و اجتماعی سلامت فردی، به میزان فعالیت و عملکرد فرد در جامعه برسند (۵).

به باور بسیاری از صاحب نظران جامعه‌شناسی پزشکی و اپیدمیولوژیست‌ها، عوامل اجتماعی نقش مهمی در ایجاد، حفظ و یا از میان بردن سلامت انسان دارند. اهمیت توجه به بعد اجتماعی توسعه و همچنین تأکید سازمان بهداشت جهانی بر سلامت اجتماعی در کنار سلامت فیزیکی سبب شده است که امروزه سلامت اجتماعی به عنوان دغدغه مشترک جامعه‌شناسان و برنامه‌ریزان توسعه در هر جامعه‌ای به شمار آید (۶). سلامت اجتماعی بخشی از سلامت فرد است که در عرصه اجتماع به ظهور می‌رسد و زمانی فرد را می‌توان دارای سلامت اجتماعی دانست که بتواند فعالیت‌ها و نقش‌های اجتماعی خود را در حد متعارف انجام دهد (۷). در حقیقت زمانی فرد را دارای سلامت اجتماعی می‌دانیم که بتواند فعالیت‌ها و نقش‌های اجتماعی خود را در حد متعارف بروز و ظهور دهد و با جامعه و هنجارهای اجتماعی احساس پیوند و اتصال کند. مفهوم سلامت اجتماعی دارای شاخص‌های متعددی است

که این ابعاد شامل: انسجام اجتماعی، پذیرش اجتماعی، همبستگی اجتماعی، شکوفایی اجتماعی و مشارکت اجتماعی است. برنامه ریزی برای ارتقای سلامت اجتماعی می‌تواند تأثیرات خوبی بر سلامت جسمی و روانی داشته باشد و بی‌توجهی به سلامت اجتماعی زمینه افزایش آسیب‌های روانی و اجتماعی در بین اقشار جامعه را فراهم می‌کند (۳). امروزه فناوری اطلاعات و ارتباطات به سرعت در جهان امروز در حال توسعه و گسترش است، دستگاه‌های فناورانه و اینترنت و افزایش روز به روز وسایل دسترسی به اینترنت، زمینه استفاده از این فناوری‌ها نیز گسترش یافته است (۸). و در این میان استفاده از ارتباطات رایانه‌ای در حال گسترش است و بر ارتباطات چهره به چهره ترجیح داده می‌شود (۲). در عصر حاضر همراه با دیجیتالی شدن سریع، استفاده از رسانه‌های اجتماعی در جهان در حال افزایش است. بر اساس گزارش‌ها زمان صرف شده در رسانه‌های اجتماعی در طی ۵ سال اخیر ۱٫۵ برابر افزایش یافته است. کاربردتری شبکه‌های اجتماعی عبارتند از: فیسبوک، یوتیوب، واتس‌آپ، اینستاگرام، وی‌چت، تیک‌تاک و کیو کیو می‌باشند (۹). شبکه‌های اجتماعی مجازی به دلیل داشتن قابلیت‌ها و خصوصیات فراوانی همچون قابلیت دسترسی دائم، تشدید شدن واقعیت، سیال بودن، جهانی بودن، فرازمانی، فرامکانی و چند رسانه‌ای بودن، فضای مناسبی را برای آراء و عقاید در اختیار کاربران قرار می‌دهند (۷).

در این میان جوانان معمولاً از پورتال‌های رسانه‌های اجتماعی برای وابستگی و شکل‌گیری هویت و بررسی (خودافشایی و ارائه شخصیت به صورت دیجیتالی) استفاده می‌نمایند (۱۰). در حال حاضر، رسانه‌های اجتماعی به طور دائم بر زندگی جوانان تأثیر می‌گذارد و رسانه‌های اجتماعی جدا از اهداف سرگرمی و اطلاع‌رسانی خود در بسیاری از شیوه‌ها و فرآیندهای آموزشی نفوذ کرده‌اند. در آموزش عالی، رسانه‌های اجتماعی به دلیل تأثیری که بر دانشجویان دارند، توجه محققان را به خود جلب کرده‌اند (۱۱). امروزه افزایش استفاده از رسانه‌های اجتماعی به ویژه در بین جوانان، موجب شده که محققان به بررسی تأثیرات استفاده از رسانه‌های اجتماعی بر زندگی روزمره و وضعیت روانی جوانان بپردازند (۲). اما توسعه و پیشرفت استفاده از رسانه‌های اجتماعی از تحقیقات مرتبط با درک پیامدهای و عوارض روانپزشکی استفاده از این

را گسترش داد. رسانه های ارتباطی را می توان نه تنها در جهت چالش و تضعیف ارزش ها و باورهای سنتی، بلکه به منظور گسترش و تحکیم سنت ها نیز مورد استفاده قرار داد (۱۶). با توجه به نتایج بدست آمده از مطالعات قبلی، می توان به این نکته اشاره نمود که همواره باید ارتقاء وضعیت موجود سلامت اجتماعی دانشجویان در برنامه ریزی ها مورد توجه قرار گیرد.

آموزش دانشگاهی باید استفاده از شبکه های اجتماعی را تا جایی که امکان برقراری ارتباط، همکاری و تعامل و تبادل دانش را فراهم و تسهیل نماید، ترویج و توسعه دهد (۱۷). و در این میان توسعه مهارت های اجتماعی برای دانشجویان پرستاری امری حیاتی و ضروری است (۲). آموزش ارتباطات حرفه ای موثر در آماده سازی ارائه دهندگان مراقبت های بهداشتی آینده و به حداقل رساندن یا حذف ارتباطات نادرست و ارائه مراقبت ایمن و با کیفیت، امری ضروری می باشد (۲). در این راستا نتایج برخی از تحقیقات نشان می دهد شبکه های اجتماعی از قابلیت های و امکانات زیادی برای ایفای کارکرد حوزه عمومی و شهری برخوردار است. به گونه ای که کاربران آنها می توانند از طریق این شبکه های اینترنتی به تعامل و گفتگوی آزاد پیرامون مسائل و موضوعات مختلف بپردازند و باعث شکل گیری افکار عمومی شوند (۱۸). افزایش تعاملات اجتماعی در میان اعضای جامعه در اشکال مختلف از جمله شبکه های اجتماعی مجازی، فرصت های مناسبی را برای پیوند با دیگران، ایجاد مشارکت اجتماعی، انطباق اجتماعی، پذیرش و شکوفایی اجتماعی و در مجموع سلامت اجتماعی افراد تقویت می کند (۱۹). بر اساس یافته های پژوهشی، برنامه ریزان جوامع توسعه یافته تلاش می کنند که میزان سلامت اجتماعی افراد جامعه خود را ارتقاء بخشند و یکی از راه های ارتقاء سلامت اجتماعی شناخت شبکه های اجتماعی تأثیرگذار بر این بعد از سلامتی میباشد.

تأثیر فضای مجازی در ساختار جامعه و حوزه عمومی بر کسی پوشیده نیست، بر اساس نظر هابرماس مقصود از حوزه عمومی را قبل از هر چیزی، قلمرویی از زندگی اجتماعی می داند که در آن، آنچه به افکار عمومی منجر می شود می تواند شکل بگیرد (۷). بر اساس یافته های پژوهشی، برنامه ریزان جوامع توسعه یافته تلاش می کنند که میزان سلامت اجتماعی افراد جامعه خود را ارتقاء بخشند و یکی از راه های ارتقاء سلامت اجتماعی

رسانه ها، پیشی گرفته است (۱۰). از آنجایی که بیشتر ارتباطات از طریق سایت های رسانه های اجتماعی است و بیشترین زمان صرف سایت های رسانه های اجتماعی می شود، تحقیق درباره تأثیرات آن می تواند به دانش ما در مورد آینده جوانان کمک کند. بررسی تأثیر استفاده از رسانه های اجتماعی بر مهارت های ارتباطی و ویژگی های عاطفی دانش آموزان و دانشجویان حائز اهمیت است (۲). مشارکت فعال جوانان در رفتارهای اجتماعی و شهروندی به عنوان یکی از شاخص های توسعه جوانان در نظر گرفته میشود و ارتقاء سلامت آنها یکی از اهداف اصلی در سیاست های کلی سلامت در کشورهای مختلف است در میان اقشار جامعه، دانشجویان از اقشار برگزیده جامعه و سازندگان فردای هر کشور هستند و توجه به وضعیت سلامت جسمی، روانی، اجتماعی و فرهنگی آنان موجب فراهم آوردن زمینه لازم برای تحقق یک زندگی پویا و سالم در جامعه برای سالهای آینده خواهد شد (۱۲). بنابراین اگر جوانان و دانشجویان از سلامت اجتماعی برخوردار باشند، باعث ایمنی آنها در برابر مسائل می شود و آنان به راحتی می توانند با چالش های ناشی از زندگی جمعی و رو به تکامل جامعه، با شیوه هایی که خانواده و جامعه، آنان را ارزشمند میدانند، انطباق یابند و نقشی مفید در جامعه داشته باشند (۴، ۱۲). مطالعه درویش پور و همکاران (۱۳۹۷) نشان داد که از نظر سلامت اجتماعی اکثریت دانشجویان از سلامت اجتماعی متوسطی برخوردار بودند (۱۲). همچنین پژوهش مظلومی محمود آباد و همکاران (۱۳۹۸) بیانگر این موضوع بود که سلامت اجتماعی دانشجویان در وضعیت مطلوبی قرار نداشت (۱۳). مطالعه تام و همکاران (۲۰۲۰) که مشارکت کنندگان آنان دانشجویان سال آخر پرستاری بودند، نشان داد که دانشجویان از سلامت اجتماعی مطلوبی برخوردار نبودند (۱۴). همچنین نتایج این مطالعه نیز نشان داد که پایین بودن انسجام اجتماعی در دانشجویان مشارکت کننده بیانگر این بود که دانشجویان مهارت و توانایی لازم را در برخورد با رویدادهای اجتماعی را نداشته اند (۱۳). یافته های پژوهش تقوایی یزدی و همکاران (۱۳۹۵) نشان داد که بین روابط دانشجویان در شبکه های اجتماعی و میزان سلامت اجتماعی آنان ارتباط معنی داری وجود دارد (۱۵).

باید توجه داشت که شبکه های مجازی دارای کارکردهای مثبت و منفی می باشند که با آموزش صحیح و فرهنگ سازی کاربران آن می توان بوسیله آن عقلانیت ارتباطی

شناخت شبکه های اجتماعی تأثیرگذار بر این بعد از سلامتی می باشد (۱۵). سلامت اجتماعی جزئی جدایی ناپذیر از عوامل مختلف اجتماعی و فرهنگی است و دانشجو با محیط های متنوع و جدیدی روبه رو می گردد که با زندگی قبلی و محیط اجتماعی گذشته اش متفاوت می باشد و در طی دوران تحصیل نیز با مسایل و مشکلات مختلفی رو به رو خواهد گردید که هر کدام می توانند بر سلامت اجتماعی وی تأثیر گذار باشند، و با توجه به اهمیت تأمین سلامت اجتماعی دانشجویان و کمبود اطلاعات لازم در این زمینه، این مطالعه با هدف بررسی ارتباط استفاده از شبکه های اجتماعی با سلامت اجتماعی دانشجویان انجام گرفته است.

روش کار

پژوهش حاضر، توصیفی و از نوع مطالعات همبستگی است. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه دانشجویان مقطع کارشناسی دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی تهران می باشد. نمونه پژوهش بر اساس فرمول کوکران و با استفاده از روش نمونه گیری تصادفی ساده در سطح اطمینان ۹۵٪ و خطای اندازه گیری ۰/۵، ۲۶۵ نفر از دانشجویان مقطع کارشناسی پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی تهران بود که در سال تحصیلی ۱۴۰۱ مشغول به تحصیل بودند که با احتساب ریزش نمونه تعداد ۲۸۰ نفر در نظر گرفته شد.

پس از کسب مجوزهای لازم، پژوهشگر خود را به محیط پژوهش معرفی نموده و اهداف پژوهش را توضیح داد و رضایت نامه آگاهانه از نمونه های پژوهش اخذ گردید. تعداد ۲۸۰ پرسشنامه بین دانشجویان مقطع کارشناسی پرستاری و مامایی توزیع و به صورت خودگزارشی تکمیل شد. کل مدت زمان جمع آوری پرسشنامه دو هفته بود. از کل پرسشنامه های توزیع شده ۲۷۲ پرسشنامه جمع آوری شد. از این تعداد نیز ۷ پرسشنامه به دلیل نقص در پاسخگویی از روند مطالعه حذف و در نهایت ۲۶۵ پرسشنامه وارد روند تجزیه و تحلیل آماری شد. پس از استخراج، جهت تجزیه و تحلیل داده ها از آمار توصیفی نظیر فراوانی مطلق و نسبی و میانگین و آزمون های آماری نظیر ضریب همبستگی پیرسون در نرم افزار SPSS نسخه ۲۵ استفاده گردید.

ابزار گردآوری داده ها پرسشنامه ای سه قسمتی شامل اطلاعات فردی، سنجش میزان استفاده از شبکه های

اجتماعی و سنجش سطح سلامت اجتماعی بود. پرسشنامه میزان استفاده از شبکه های اجتماعی توسط انصاری و همکاران (۱۳۹۸) طراحی و روانسنجی شده بود. پرسشنامه مذکور دارای ۲۸ عبارت بوده و نمره دهی به صورت لیکرت (۷ نقطه ای) کاملاً مخالفم = ۱ تا کاملاً موافقم = ۷ (بود. پایایی ابزار مورد نظر با استفاده از روش آزمون مجدد $I = 0.85$ بدست آمده بود (۲۰).

جهت سنجش میزان سلامت اجتماعی، پرسشنامه استاندارد ۲۵ سوالی سلامت اجتماعی کیز که شامل مولفه های انسجام اجتماعی، پذیرش اجتماعی، همبستگی اجتماعی، شکوفایی اجتماعی و مشارکت اجتماعی میباشد، استفاده شد. آلفای کرونباخ ۰/۷۱۶ برآورد شد (۲۱). برای هر یک از گویه های این مفهوم ۵ گزینه پاسخ قرار داده شد: کاملاً موافقم (۵)، تا حدودی موافقم (۴)، نظری ندارم (۳)، تا حدودی مخالف (۲) و کاملاً مخالفم (۱). نمره سلامت اجتماعی افراد به صورت ۵ تا ۵۸/۳۳ = سلامت اجتماعی کم، ۵۸/۳۳ تا ۹۱/۷ = سلامت اجتماعی متوسط و ۹۱/۷ تا ۱۲۵ = سلامت اجتماعی زیاد در نظر گرفته شد.

یافته ها

در مطالعه حاضر تعداد ۲۶۵ نمونه وارد مطالعه شدند. ویژگی های جمعیت شناختی نمونه های مورد مطالعه به این شرح می باشد: زنان ۱۴۲ نفر (۵۳/۶٪) دارای بیشترین فراوانی و مردان با ۱۲۳ نفر (۴۶/۴٪) کمترین فراوانی را داشتند. در رابطه با سن بیشترین فراوانی مربوط به رده سنی بین ۲۱-۱۸ (۴۳/۴٪) و کمترین رده سنی مربوط به رده سنی ۲۲-۲۵ (۲۱/۵٪) بود. در رابطه با رشته تحصیلی بیشترین فراوانی مربوط به رشته پرستاری (۱/۷۲٪) و کمترین فراوانی مربوط به رشته مامایی (۱/۷۹٪) بود. در رابطه با محل سکونت اکثریت دانشجویان (۷۰٪) در خوابگاه سکونت داشتند و (۳۰٪) نیز با خانواده خود زندگی می کردند. در رابطه با اشتغال بیشترین فراوانی عدم اشتغال با ۶۹/۴٪ بود. اکثریت واحد های مورد مطالعه (۶۱/۵٪) شبکه اجتماعی واتس اپ را مورد استفاده قرار می دادند (جدول ۱).

یافته های پژوهش نشان داد که از میان شبکه های اجتماعی مختلف، شبکه واتس اپ بیشترین فراوانی استفاده را دارا بوده است. میانگین و انحراف معیار امتیازات سلامت اجتماعی واحدهای مورد مطالعه $90 \pm 16/3$ و میانگین و انحراف معیار امتیازات شبکه های اجتماعی واحدهای پژوهش $20/2 \pm$

محبوبه روضه و همکاران

انسجام و مشارکت، سلامت اجتماعی ارتباط مستقیم معنی داری وجود دارد. اما استفاده از شبکه های اجتماعی با مولفه پذیرش اجتماعی ارتباط معنی داری نداشت (جدول ۳).

۱۳۷/۷ (نمره کل ۱۹۶) که نشان می دهد میانگین استفاده از شبکه های اجتماعی بیشتر از متوسط بود (جدول ۲). همچنین، نتایج پژوهش نمایانگر این موضوع بود که بین شبکه های اجتماعی و مولفه های شکوفایی، همبستگی،

جدول ۱: توزیع فراوانی نمونه به تفکیک جنس، سن، اشتغال، رشته، سال و شبکه اجتماعی مورد استفاده

متغیر	تعداد	درصد
جنسیت	زن	۱۴۲
	مرد	۱۲۳
سن	۲۱-۱۸	۱۱۵
	۲۴-۲۲	۵۷
اشتغال	بالای ۲۵	۹۳
	شاغل	۸۱
رشته	غیر شاغل	۱۸۴
	پرستاری	۱۹۱
سال تحصیلی	مامایی	۸۴
	اول	۵۲
شبکه اجتماعی مورد استفاده	دوم	۱۳۲
	سوم	۶۳
	چهارم	۱۸
	واتس اپ	۱۶۳
	تلگرام	۴۰
	اینستاگرام	۶۲

جدول ۲: میانگین و انحراف معیار مولفه های سلامت اجتماعی و شبکه های اجتماعی

میانگین $\pm$ انحراف معیار	
انسجام اجتماعی	$19/6 \pm 4$
پذیرش اجتماعی	$19/5 \pm 3/9$
همبستگی اجتماعی	$16/7 \pm 4/5$
شکوفایی اجتماعی	$19/8 \pm 3/7$
مشارکت اجتماعی	$20/1 \pm 5$
استفاده از شبکه های اجتماعی	$7/127 \pm 20/2$
سلامت اجتماعی	$90 \pm 16/3$

جدول ۳: ارتباط بین میزان استفاده از شبکه های اجتماعی با سلامت اجتماعی در واحدهای مورد پژوهش

شبکه های اجتماعی	انسجام اجتماعی	پذیرش اجتماعی	همبستگی اجتماعی	شکوفایی اجتماعی	انطباق اجتماعی
$r = 0/531$ $P = 0/068$	$r = 0/482$ $P = 0/061$	$r = 0/011$ $P = 0/26$	$r = 0/637$ $P = 0/0730$	$r = 0/415$ $P = 0/0761$	$r = 0/526$ $P = 0/0810$

بحث و نتیجه گیری

هدف اصلی مطالعه حاضر تعیین ارتباط بین میزان استفاده از شبکه های اجتماعی با سلامت اجتماعی در دانشجویان کارشناسی پرستاری و مامایی بود. با توجه به میانگین نمره سلامت اجتماعی دانشجویان، سلامت اجتماعی واحدهای مورد مطالعه در وضعیت متوسطی قرار داشت. در راستای پژوهش حاضر، مطالعات درویش پور (۱۳۹۷) و مظلومی محمود آباد (۱۳۹۸) نیز نشان داد که سلامت اجتماعی دانشجویان در وضعیت متوسطی قرار دارد (۱۲،۱۳). وجود ارتباط مثبت بین سلامت اجتماعی و وجه روانی کیفیت زندگی حاکی از اهمیت مسائل روحی و روانی و احساس رضایت مندی در بالا بردن سطح سلامت اجتماعی است. به طوری که با افزایش فرهنگدی و احساس رضایت خاطر بین افراد جامعه، افراد جامعه سلامت اجتماعی بالاتری خواهند داشت (۲۲). البته مطالعه حاضر در دوران پسا کرونا صورت گرفته، می توان استنتاج نمود که مسائل و مشکلات روحی و روانی مربوط به دوران کرونا در نتایج حاصله و نامطلوب بودن امتیاز سلامت اجتماعی تاثیر گذار بوده است.

همچنین یافته های پژوهش نشان داد که میزان استفاده از شبکه های اجتماعی در دانشجویان بالاست. در همین راستا یافته های السلوامی و همکاران (۲۰۱۹)، وانگ و همکاران (۲۰۲۱)، انصاری و همکاران (۲۰۱۸) و همچنین مرسین و همکاران (۲۰۱۹) نیز نشان می دهد که میزان استفاده از شبکه های اجتماعی در دانشجویان در حد بالایی قرار دارد (۲،۲۰،۲۳،۲۴).

یافته های پژوهش نشان داد که دانشجویانی که از شبکه های اجتماعی استفاده می کنند از انسجام اجتماعی، همبستگی اجتماعی، شکوفایی اجتماعی و مشارکت اجتماعی بیشتری برخوردار بودند. نتایج چن و یوئن (۲۰۱۳) نیز نتایج این مطالعه را تأیید می نماید (۲۵). نتایج پژوهش تقوایی و همکاران (۱۳۹۵) و کیا و همکاران (۲۰۱۲) نیز نشان داد که

هرچه فرد با اعضای شبکه ارتباط بیشتری داشته باشد از منابع حمایتی بالاتری برخوردار خواهد شد. در نتیجه میزان سلامت اجتماعی وی نیز افزایش می یابد (۱۵،۲۶). همچنین یافته های نیازی و همکاران (۱۳۹۹) نشان می دهد بین استفاده از شبکه های اجتماعی و مشارکت اجتماعی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد (۷).

لذا پیشنهاد می گردد که دست اندرکاران و مسؤولان فرهنگی و آموزشی دانشگاهها به برگزاری هر چه بیشتر سمینارها و همایش های مرتبط برای تمامی دانشجویان جهت افزایش سطح روابط اجتماعی و سلامت اجتماعی آنها بپردازند. همچنین، برنامه ریزان نظام سلامت از طریق تخصیص اعتبار جهت برگزاری کارگاه های آموزشی مهارت های زندگی می توانند در جهت بهبود و ارتقای سلامت اجتماعی دانشجویان گام بلندی بردارند. پیشنهاد می گردد برنامه ریزان اجتماعی فضای دانشگاه را به گونه ای طراحی کنند که دانشجویان به صورت داوطلبانه و خودجوش وارد برنامه های مشارکتی شده و حضور خود را فعال تر نمایند، چرا که گستردگی این فعالیت ها باعث می شود که دانشجویان روابط خود را در حوزه های مختلف فردی، خانوادگی و اجتماعی بهبود بخشند.

مطالعه حاضر مانند هر مطالعه دیگری دارای محدودیت هایی بود که از جمله می توان به این موارد اشاره کرد: مطالعه حاضر در دانشجویان پرستاری و مامایی انجام شده است که پیشنهاد می شود با نمونه های دانشجویان رشته های دیگر و در دانشگاه های دیگر و با تعداد نمونه بیشتر هم انجام شده و نتایج مورد مقایسه قرار گیرد.

سپاسگزاری

در پایان از کلیه عزیزانی که در انجام این مطالعه نقش داشته اند از جمله دانشجویان کارشناسی پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی تهران تقدیر و تشکر می گردد.

References

1. Ali Moradi, Ensiyeh Jamshidi. Association of social networks and health-related quality of life among adults. Health Monitor Journal of the Iranian Institute for Health Sciences Research. 2018;17(2):147-57.
2. Mersin S, İbrahimoglu Ö, Saray Kılıç H, Bayrak Kahraman B. Social media usage and

- alexithymia in nursing students. Perspectives in Psychiatric Care. 2020;56(2):401-8. <https://doi.org/10.1111/ppc.12448>
3. Hassanpour T, hosseini M, Ghobadpour H, Sharifi M. Indicators of Social Health Promotion. Iranian journal of culture and health promotion. 2021;5(1):83-7.
4. Rezadoost k, hosseinzadeh a, rostami a. The

- Study of Sociological Factors Affecting Social Health among Students of Shahid Chamran University of Ahwaz. *quarterly journal of social development*. 2019;14(1):1-30.
5. Hassanpour T, Hosseini M, Ghobadpour H, Sharifi M. Indicators of Social Health Promotion. *Iranian journal of culture and health promotion* 2021;5(1):83-7.
6. Hezarjaribi J, Arfaei Ainodin R. Eisure Time and Social Health. *Social Development and Welfare Planning*. 2012;4(10):39-64.
7. Mohsen N, Elham S, Naheed K. Explain the relationship between mobile-based virtual social networks and citizens' social health (A Research based on Habermas's public domain approach). *Urban sociological studies*. 2020;10(35):1-26.
8. Turan GB, Özer Z, Atan G. The relationship between cyberloafing levels and social media addiction among nursing students. *Perspectives in Psychiatric Care*. 2020. <https://doi.org/10.1111/ppc.12624>
9. Sümen A, Evgin D. Social media addiction in high school students: a cross-sectional study examining its relationship with sleep quality and psychological problems. *Child Indicators Research*. 2021;14(6):2265-83. <https://doi.org/10.1007/s12187-021-09838-9>
10. Shafi RM, Nakonezny PA, Romanowicz M, Nandakumar AL, Suarez L, Croarkin PE. The differential impact of social media use on middle and high school students: a retrospective study. *Journal of child and adolescent psychopharmacology*. 2019;29(10):746-52. <https://doi.org/10.1089/cap.2019.0071>
11. Verdugo GB, Villarroel AV. Measuring the association between students' exposure to social media and their valuation of sustainability in entrepreneurship. *Heliyon*. 2021;7(6):e07272. <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2021.e07272>
12. Darvishpour A, Javadi-Pashaki N. Comparison of various dimensions of social well-being in medical and paramedical students. *Novin Health Journal*. 2018;3(1):17-23.
13. Mazloomi Mahmood Abad SS, Sotoudeh A, Asadian A, Aghamolaei T, Najafi Asl M. Social Health in Students of Hormozgan University of Medical Sciences. *Development Strategies in Medical Education*. 2019;6(1):1-11. <https://doi.org/10.29252/dsme.6.1.1>
14. Tam HL, Mao A, Cheong PL, Van IK. «My Friends are at the Bottom of My Schedule»: A Qualitative Study on Social Health among Nursing Students during Clinical Placement. *International journal of environmental research and public health*. 2020;17(18):6921. <https://doi.org/10.3390/ijerph17186921>
15. Taghvaeeyazdi M, Chitsaz C. Relationship between social networks and social health of students. *Information and Communication Technology in Educational Sciences*. 1395;27(1):77-97.
16. Farokhnia R, Latifi A. The Effects of Cyber space on Tendency to fashion. *Cultural Studies and communication Quarterly*. 2010;7(22):115-92.
17. Rodríguez-Gómez S, Garde-Sánchez R, Arco-Castro ML, López-Pérez MV. Does the Use of Social Media Tools in Classrooms Increase Student Commitment to Corporate Social Responsibility? *Frontiers in Psychology*. 2020;11:3690. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.589250>
18. Minavandchal. Examining the functionality and possibility of the Internet as a public political domain. Tehran: Ministry of Science, Research and Technology, Tarbiat Modares University; 2002.
19. Goydarzi R. Investigating the relationship between the use of virtual networks and social health: the case study of Al-Zahra University students: Al-Zahra University; 2016. Tehran: Al-Zahra University; 2017.
20. Pashaeypoor S, Salemi N, Ansari M. The Relationship between Health Literacy and the Use of Social Networking in Administrative Staff of Tehran University of Medical Sciences. *Iranian Journal of Nursing Research*. 2018;13(2):67-73.
21. Khosravi P, Choobin M, Haji Esfandiari A. The relationship between social capital and social health and organizational health of personnel working in a military hospital. *Journal of Marine Medicine*. 2019;1(2):110-7.
22. Kamran F, Nazari S. Investigating the Relationship between Social health and Quality of Life among Islamic Azad University Central Tehran Branch Students. *Journal of Social Reseach*. 2017;9(34):59-81.
23. Alsulami A, Bakhsh D, Baik M, Merdad M, Aboalfaraj N. Assessment of sleep quality and its relationship to social media use among medical students. *Medi-*

- cal Science Educator. 2019;29(1):157-61.
<https://doi.org/10.1007/s40670-018-00650-9>
24. Wang T-J, Kang C-L, Tsai J-L, Song W-T, Lien AS-Y. Social media (Facebook) improper use and the influence of sleeping quality in Taiwan's university students. Science Progress. 2021;104(2):00368504211011878.
<https://doi.org/10.1177/00368504211011878>
25. Chien Y, Yuen K. Impact of virtual social networks in community health. Health and Social Behavior. 2013;44:275-91.
26. Kia AA, Nouri Moradabadi y. Factors associated with the tendency of students to the social network facebook (comparative study of iranian and american students). Journal of Culture-Communication Studies. 2012;13 (17 (49).